

EPISTEMOLOGIA

Curs 2001-2002

Codi: 25230

Crèdits: 6

2on semestre

Professor Dr. Salvador Cardús i Ros

Objectius

El curs d'Epistemologia proposa a l'estudiant una revisió crítica de la pràctica de l'ofici de sociòleg. No és, doncs, un curs sobre *teories*, sinó que vol fomentar una reflexivitat exigent al servei d'una pràctica professional rigorosa. Per aconseguir aquest propòsit el curs desenvolupa tres blocs de continguts: unes consideracions prèvies a propòsit del coneixement en general; l'estudi dels problemes epistemològics que planteja la recerca en sociologia i, complementàriament, una sèrie de tallers que volen aproximar l'estudiant a diverses ocupacions pròpies de l'ofici, més a prop de la divulgació de la sociologia que de la mateixa recerca acadèmica.

Avaluació

L'avaluació tindrà en compte:

- a. l'assistència regular a les classes (condició per a l'avaluació continuada)
- b. el comentari crític d'un dels llibres de la bibliografia bàsica, a escollir, d'una extensió màxima de dos fulls o 500 paraules (10%)
- c. la presentació dels exercicis que es demanin a les sessions de pràctiques (10%)
- d. un treball de curs d'una extensió màxima de cinc fulls o 2.500 paraules (20%)
- d. un examen final (60%)

Aquest sistema d'avaluació, doncs, pressuposa l'assistència regular a classe. En cas que no es compleixi aquesta condició prèvia, a principi de curs, l'estudiant haurà d'acordar amb el professor la forma d'avaluació idònia a les seves circumstàncies i que, en qualsevol cas, inclourà un examen final.

PROGRAMA GENERAL

0. Preàmbul

La sociologia, cos de coneixements o perspectiva?
Problemes socials i sociològics
Saber comú i coneixement sociològic
Utilitat i inutilitat de la sociologia
Ingenuïtat positivista i sistematització del dubte

1. Coneixement, coneixement científic i sociologia de la ciència

Dubte i certesa
Confusió i descoberta
Teoria i provocació
Curiositat ociosa, saber instrumental i cientisme

2. L'ofici de sociòleg

L'epistemologia de la sociologia
La pràctica de la sociologia reflexiva
    La iniciació a l'ofici
    El pensament relacional
    El dubte radical
    La crítica de la tradició culta
    L'objectivació participant:

Pràctiques - Tallers

- B. La divulgació en sociologia
1. La conferència
  2. Els mitjans àudio-visuals
  3. L'article periodístic

Bibliografia bàsica

Obligatòria

Pierre Bourdieu "La pràctica de la sociologia reflexiva" a *Per una sociologia reflexiva*. Barcelona: Herder, 1994, pp. 189-229. (Edició original: Réponses. *Pour unes anthropologie réflexive*. París: Éditions du Seuil, 1992)

Recomanada

Salvador Cardús "La sociologia com a pràctica i com a saber" a S. Cardús, coord. *La mirada del sociòleg*. Barcelona: Proa, 1999, pp. 171-198

Salvador Cardús i Joan Estruch "Teoria i provocació" a *Papers*, núm. 26, 1986, pàgines 69-104

A escollir

Michael Claessens La tècnica contra la democràcia. La ruptura progressiva entre ciència i societat. Barcelona: La Campana, 1998

Harry Collins i Trevor Pinch *El gòlem. Lo que todos deberíamos saber acerca de la ciencia*. Barcelona: Crítica, 1996.

Anne Game i Andrew Netcalfe *Passionate Sociology*. Londres: Sage, 1996

Lluís Mallart *Sóc fill dels Evuzoc*. Barcelona: La Campana, 2^a ed. 1998

Paul Watzlawick *¿Es real la realidad?* Barcelona: Herder, 5a ed., 1992

Bibliografia complementària

Acadèmica

Baudouin Jourdan, ed. *Impostures scientifiques. Les malentendus de l'affaire Sokal*. París/Nice: La Découverte/Alliage, 1998

Josep Lluís Blasco i Tobies Grimaltos *Teories del Coneixement*. València: Universitat de València, 1997

Joan-Philippe Bouilloud *Sociologie et société. Épistémologie de la réception*. París: PUF, 1997

Pierre Bourdieu *Le métier de sociologue*. París. Mouton, 1973 (2a ed.). Ed. espanyola: *El oficio de sociólogo*. México: Ediciones del Siglo XXI

Jean Bricmont i Alan Sokal *Impostures intel·lectuals*. Barcelona: Empúries, 1999

A. F. Chalmers *Qué es esa cosa llamada ciencia?* Madrid: Siglo XXI, 1982

Carlo Ginzburg "Señales. Raíces de un paradigma indiciario" a *Crisis de la razón. Nuevos modelos en la relación entre saber y actividad humana*. Mèxic: Siglo XXI, 1983

Leszek Kolakowski *Husserl y la búsqueda de la certeza*. Madrid: Alianza, 1994

David Locke *Science as Writing*. Yale University, 1992. Edició espanyola: *La ciencia como escritura*. Madrid: Ediciones Cátedra, 1997

Josep Montserrat "Rationale, reale, apparens" a *Enraonar. Quaderns de filosofia*, 1999, pp. 333-338

Robert Nisbet *La sociología como forma de arte*. Madrid: Espasa-Calpe, 1979

Josep-Maria Terricabras *Fer filosofia, avui*. Barcelona: Edicions 62, reed. 1995. Especialment pp. 9-49

Josep-Maria Terricabras *Atreveix-te a pensar*. Barcelona: Edicions La Campana, 1997

Jesús Tusón *¿Com és que ens entenem? (si és que ens enentem)*. Barcelona: Empúries, 1999

Paul Watzlawick *El arte de amargarse la vida*. Barcelona: Herder, 1984

Max Weber "La ciencia como vocación" a *El político y el científico*. Madrid: Alianza, 1969

Louis Wirth "Pròleg" a Karl Mannheim, *Ideologia i utopia*. Barcelona: Edicions 62, 1978, pp 27-42

Ficció

Gilbert K. Chesterton *La innocència del Pare Brown*. Barcelona: Plaza & Janés, 1965

Gilbert K. Chesterton *L'home que fou dijous*. Barcelona: Edicions 62, 1969

Tomasi di Lampedusa *El Guepard*. Barcelona: Grup Editor, 1996

David Lodge *Changing Places*. Penguin Books, 1975. Ed. catalana: *Intercanvis*, Vic: Eumo, 1989

David Lodge *Small World*, Penguin Books, 1985. Ed. espanyola: *El mundo es un pañuelo*, Barcelona: Versal, 1989

David Lodge *Nice Work*, Penguin Books, 1988. Ed. catalana: *Bona feina*. Vic: Eumo, 1990